A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (első tanács)

2007. július 18. *

A C-213/06. P. sz. ügyben,

az **Európai Újjáépítési Ügynökség (EAR)** (képviselik: S. Orlandi és J.-N. Louis ügyvédek, kézbesítési cím: Luxembourg)

fellebbezőnek

a Bíróság alapokmányának 56. cikke alapján 2006. május 8-án benyújtott fellebbezése tárgyában,

a másik fél az eljárásban:

Georgios Karatzoglou, az Európai Újjáépítési Ügynökség volt ideiglenes alkalmazottja (lakóhelye: Ioannina [Görögország], képviseli: S. Pappas dikigoros)

alperes az elsőfokú eljárásban,

* Az eljárás nyelve: angol.

A BÍRÓSÁG (első tanács),

tagjai: P. Jann tanácselnök, R. Schintgen, A. Tizzano (előadó), A. Borg Barthet és E. Levits bírák,

főtanácsnok: D. Ruiz-Jarabo Colomer,
hivatalvezető: R. Grass,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2007. május 10-i tárgyalásra,

tekintettel a főtanácsnok meghallgatását követően hozott határozatra, miszerint az ügy elbírálására a főtanácsnok indítványa nélkül kerül sor,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Fellebbezésében az Európai Újjáépítési Ügynökség (EAR) az Európai Közösségek Elsőfokú Bíróságának a T-471/04. sz., Karatzoglou kontra EAR ügyben 2006. február 23-án hozott, Georgios Karatzoglou munkaszerződésének az EAR általi felmondásáról szóló 2004. február 26-i határozata (a továbbiakban: megtámadott határozat) megsemmisítését kimondó ítélete (EBHT 2004., I-A-2-35. o. és II-A-2-157. o.) (a továbbiakban: megtámadott ítélet) hatályon kívül helyezését kéri.

Jogi háttér

2 Az EAR-t a Bosznia és Hercegovinának, Horvátországnak, a Jugoszláv Szövetségi Köztársaságnak és Macedónia Volt Jugoszláv Köztársaságnak nyújtandó támogatásról szóló 1628/96/EK rendelet módosításáról szóló 1999. november 15-i 2454/1999/EK tanácsi rendelet (HL L 299., 1. o.) hozta létre.

3 A 2454/1999 rendelet tizenkilencedik preambulumbekezdése értelmében az ÉÚÜ-t az említett államok újjáépítési szükségleteinek céljából hozták létre, és amint e cél megvalósul, az ügynökség feloszlatására tesznek javaslatot.

4 Az ÉÚÜ működésével kapcsolatos rendelkezéseket az Európai Újjáépítési Ügynökségről szóló 2000. december 5-i 2667/2000/EK tanácsi rendelet (HL L 306., 7. o.; magyar nyelvű különkiadás 11. fejezet, 34. kötet, 308. o., a továbbiakban: 2667/2000 rendelet) tartalmazza. E rendeletet több alkalommal módosították, legutóbb a 2006. november 28-i 1756/2006/EK tanácsi rendelettel (HL L 332., 18. o.), amely az EAR megbízását 2008. december 31-ig meghosszabbította.

5 A 2667/2000 rendelet 10. cikke értelmében:

„Az [EAR] személyzete az Európai Közösségek tisztviselőire és egyéb alkalmazottaira vonatkozó szabályok és rendelkezések hatálya alá tartozik [...]

Az [EAR] személyzete a Bizottság vagy a tagállamok által az igazgatási feladatok végrehajtására kijelölt vagy kiküldött, szigorúan korlátozott számú tisztviselőből áll. A fennmaradó személyzet az [EAR] által szigorúan az igényei szerint korlátozott időszakra felvett egyéb alkalmazottakból áll."

6 Az Európai Közösségek tisztviselőinek személyzeti szabályzatának, valamint az Európai Közösségek egyéb alkalmazottainak alkalmazási feltételeiről és a Bizottság tisztviselőire vonatkozó egyedi átmeneti intézkedések bevezetéséről szóló 259/68/EGK, Euratom, ESZAK 1968. február 29-i tanácsi rendeletnek (HL L 56., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 1. fejezet, 2. kötet, 5. o.) a 2004. április 30-án hatályos változata határozza meg külön-külön az Európai Közösségek tisztviselőinek személyzeti szabályzatát (a továbbiakban: személyzeti szabályzat) és az egyéb alkalmazottakra vonatkozó alkalmazási feltételeket.

7 Az Európai Közösségek egyéb alkalmazottainak alkalmazási feltételei II. címe „Az alkalmazotti jogviszony megszűnése" című 9. fejezetének a jelen ügy tényállása idején hatályos változata a 47–50. cikkből állt, és az ideiglenes alkalmazotti szerződés felmondásának több módját ismerte.

8 Az egyéb alkalmazottak alkalmazási feltételei 47. cikke (2) bekezdésének a) pontja kimondta, hogy az ideiglenes alkalmazott jogviszonya határozatlan időre szóló szerződés esetén „a szerződésben meghatározott felmondási idő végén" szűnik meg.

A jogvita alapjául szolgáló tényállás

9 Az EAR Georgios Karatzoglou-t 2001. november 7-én, a munkaszerződés (a továbbiakban: szerződés) 4. cikke értelmében ideiglenes alkalmazottként 18 hónapos időtartamra vette fel.

10 Szerződése 5. cikkének b) pontja kimondja:

„Jelen szerződést az intézmény vagy a személyi állomány tagja az [egyéb alkalmazottak alkalmazási feltételei] 47–50. cikkében foglalt bármely okból felmondhatja az említett cikkekben szereplő feltételekkel összhangban [...]".

11 A kezdeti 18 hónapos szerződési időszak leteltével a felek szerződéses jogviszonyuk folytatásáról döntöttek, és határozatlan időre szóló szerződést kötöttek. Ezt 2003. május 7-én a kezdeti szerződéshez fűzött módosítással (a továbbiakban: módosítás) tették.

12 A módosított szerződés 4. cikke kimondja:

„A szerződés határozatlan időre jön létre. Időtartama azonban nem haladhatja meg az [EAR] megbízásának időtartamát.

Az [EAR] fenntartja a jogot, hogy a szerződést jelentős létszámcsökkentés vagy az [ÉÚÜ] működésének az [EAR] megbízási ideje letelte előtti megszűnése esetén felmondja."

13 A módosítás értelmében a kezdeti szerződés valamennyi cikke – beleértve az 5. cikket is – változatlan marad.

14 2004. február 26-i levelében az EAR igazgatója a következőképpen tájékoztatta Georgios Karatzoglou-t szerződésének felmondásáról:

„Sajnálattal közlöm, hogy döntés született az [EAR]-rel fennálló szerződése megszüntetéséről. Az [egyéb alkalmazottak alkalmazási feltételei] 47. cikkének (2) bekezdésével és szerződésének 5. cikke b) pontjának második alpontjával összhangban a felmondási idő 2004. február 27-től számított három hónap."

15 2004. május 27-én Georgios Karatzoglou a személyzeti szabályzat alapján panaszt nyújtott be a megtámadott határozat ellen. E panaszt hallgatólagosan elutasították, mivel az EAR – a személyzeti szabályzatban előírt négy hónapos határidőn belül – nem adott rá választ.

Az Elsőfokú Bíróság előtti eljárás és a megtámadott ítélet

16 Az Elsőfokú Bíróság hivatalához 2004. december 6-án benyújtott keresetében Georgios Karatzoglou a megtámadott határozat megsemmisítését kéri.

17 E kereset öt jogalapra hivatkozik, melyek:

– az indokolási kötelezettség megsértése;

– a jogos bizalom védelme elvének megsértése;

– az egyéb alkalmazottak alkalmazási feltételeinek a felmondási időre vonatkozó 47. cikkének megsértése;

– hatáskörrel való visszaélés;

– a gondos ügyintézés elvének megsértése.

18 Az Elsőfokú Bíróság megvizsgálta a fellebbező által előadott, a jogos bizalom védelme elvének megsértésére vonatkozó második jogalapot. Ítéletének 33. és 34. pontjában emlékeztetett arra az ítélkezési gyakorlatra, amelynek értelmében a jogos bizalom védelmének elvére minden olyan magánszemély hivatkozhat, aki olyan helyzetbe kerül, amelyből következően a közösségi adminisztráció – számára konkrét ígéretet téve – benne megalapozott várakozásokat kelt; ezeknek az ígéreteknek mindenesetre összhangban kell állniuk a személyzeti szabályzattal.

19 Az említett elv alapján az Elsőfokú Bíróság azt vizsgálta meg, hogy a módosított szerződés 4. cikke alapján Georgios Karatzoglou jogosan bízhatott-e abban, hogy szerződését csak jelentős létszámleépítés vagy az EAR működésének megszüntetése esetén fogják idő előtt felmondani.

20 A megtámadott ítélet 36. és 37. pontjában az Elsőfokú Bíróság kimondta, hogy a szerződés 4. cikkének a módosítással történő megváltoztatása „kétértelmű helyzetet teremtett a szerződés tartalmát illetően". A szerződés változatlanul hagyott 5. cikke továbbra is az egyéb alkalmazottak alkalmazási feltételei 47–50. cikkére hivatkozott, amely lehetővé tette különösen azt, hogy az EAR indokolás nélkül felmondja az ideiglenes alkalmazotti szerződést. Másrészt viszont e 4. cikkhez beillesztett második alpont az Elsőfokú Bíróság szerint „azt a benyomást kelthette a felperesben, hogy az EAR a szerződés felmondásával kapcsolatos hatáskörét a létszámleépítésre vagy az EAR működésének – megbízásának letelte előtti – megszüntetésére korlátozta."

21 Az Elsőfokú Bíróság ezt követően a megtámadott ítélet 38. és 39. pontjában kimondta, hogy Georgios Karatzoglou úgy hihette, hogy a szerződés módosítással megváltoztatott 4. cikkének az volt a célja, hogy jelezze egy későbbi esetleges idő előtti felmondás indokolását, nevezetesen a jelentős létszámleépítést vagy az EAR működésének – megbízása letelte előtt történő – megszüntetését olyan módon, hogy a módosítással megváltoztatott szerződés alapján e szerződés 5. cikkének b) pontja csak részben alkalmazható. Egyébként az Elsőfokú Bíróság úgy vélte: Georgios Karatzoglou elvárhatta, hogy a munkaszerződés pontatlan rendelkezéseit a gyengébb szerződő félnek kedvezően értelmezzék.

22 Az Elsőfokú Bíróság a megtámadott ítélet 41–45. pontjában mindebből azt a következtetést vonta le, hogy „a felperesben így keletkezett bizalmat" jogosnak kell tekinteni, tekintettel különösen arra, hogy az egyéb alkalmazottak alkalmazási feltételeinek egyetlen rendelkezése sem tiltja, hogy az EAR korlátozza a szerződésben foglalt rendelkezések felmondására vonatkozó hatáskörét.

23 Miután az Elsőfokú Bíróság elfogadta a kereset második jogalapját, a többi jogalap vizsgálata nélkül megsemmisítette a megtámadott határozatot.

A felek kérelmei a Bíróság előtt

24 Az EAR azt kéri, hogy a Bíróság:

– helyezze hatályon kívül a megtámadott ítéletet;

– saját maga hozzon ítéletet, és utasítsa el Georgios Karatzoglou fellebbezését; valamint

– a fellebbezőt kötelezze az első- és a másodfokú eljárás költségeinek viselésére.

25 Georgios Karatzoglou azt kéri, hogy a Bíróság:

– a fellebbezést mint elfogadhatatlant, illetve másodsorban mint megalapozatlant utasítsa el;

– az EAR-t kötelezze a költségek viselésére.

A fellebbezés elfogadhatóságáról

26 Georgios Karatzoglou a fellebbezés késedelmes benyújtására hivatkozva előadja annak elfogadhatatlanságát. Álláspontja szerint a Bíróság alapokmányának 56. cikkében előírt kéthónapos határidő 2006. május 8-án járt le, míg a fellebbezést ugyanezen hónap 9-én nyújtották be.

27 Meg kell azonban állapítani, hogy a fellebbezést 2006. május 8-án, vagyis a Bíróság alapokmányának 56. cikkében előírt kéthónapos határidőn belül nyújtották be faxon. A Georgios Karatzoglou által előadott időpontban az eljárást kezdeményező irat eredeti példányának benyújtására került sor.

28 A Bíróság eljárási szabályzata 37. cikkének (6) bekezdése kimondja, hogy „az eljárási határidők számításának szempontjából az a nap irányadó, amelyen az eljárási irat aláírással ellátott eredeti példányának másolata [...] faxon vagy a Bíróságnál

rendelkezésre álló más távközlési eszköz útján a Hivatalhoz beérkezik, feltéve hogy az eljárási irat aláírással ellátott eredeti példányát [...] ezt követően legkésőbb tíz napon belül benyújtják a Hivatalhoz."

29 Meg kell tehát állapítani, hogy az e rendelkezésben foglalt feltétel jelen esetben teljesült. A fellebbezést tehát elfogadhatónak kell tekinteni.

A fellebbezésről

30 Fellebbezésében az EAR kifogásolja, hogy az Elsőfokú Bíróság több esetben is tévesen alkalmazta a jogot. Első jogalapjában lényegében előadja, hogy a szerződésben foglaltakat nyilvánvalóan a felek akaratával ellentétesen értelmezte, második jogalapja szerint pedig tévesen állapította meg a jogos bizalom elvének megsértését.

31 Második jogalapjában – amelyet érdemes elsőként megvizsgálni – az EAR különösen azt adja elő, hogy a közösségi ítélkezési gyakorlatban a jogos bizalom védelmének elvére való hivatkozás előfeltételeként szereplő körülmény jelen esetben nem áll fenn. Az Elsőfokú Bíróság állandó ítélkezési gyakorlatára hivatkozva (lásd a T-199/01. sz., G kontra Bizottság ügyben 2002. november 7-én hozott ítélet [EBHT-KSZ 2002., I-A-217. és II-1085. o.] 38. pontját) az EAR előadja, hogy semmilyen „konkrét, feltétlen és egybehangzó ígéret" nem következik a szerződésben szereplőhöz hasonló ellentmondásos rendelkezésekből. Egyébiránt a Georgios Karatzoglou-nak tett állítólagos ígéret nincs összhangban az EAR-re vonatkozó jogszabályokkal, és különösen a 2454/1999 rendelet 23. cikkével, amely előírja, hogy alkalmazottakat szigorúan az igényei szerint korlátozott időszakra veheti fel.

32 Georgios Karatzoglou előadja, hogy az Elsőfokú Bíróság joggal vélte úgy, hogy kellően konkrét, feltétlen és egybehangzó ígéretet kapott a szerződése felmondásának alapjául szolgáló okok korlátozásával kapcsolatban. Az EAR nem csupán általános ígéretet tett, hanem szerződés-módosítást eszközölt, amely megváltoztatta Georgios Karatzoglou foglalkoztatásának jogi kereteit. Egyébként a jogos bizalom, amelyre hivatkozik, tökéletesen megfelel a hatályos jognak, mivel az egyéb alkalmazottak alkalmazási feltételeinek egyetlen rendelkezése sem tiltja, hogy a jogosult hatóság szerződéssel korlátozza a munkaszerződés felmondására vonatkozó jogosultságát.

33 E tekintetben elsőként emlékeztetni kell arra, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat értelmében a jogos bizalom védelmének elve a Közösség egyik alapelve (lásd különösen a 112/80. sz. Dürbeck-ügyben 1981. május 5-én hozott ítélet [EBHT 1981., 1095. o.] 48. pontját). Szintén az állandó ítélkezési gyakorlatból következik, hogy a magánszemély hivatkozhat erre az elvre, ha olyan helyzetbe kerül, amelyben a közösségi közigazgatási szerv – konkrét ígéretet téve – benne megalapozott várakozásokat kelt (lásd e tekintetben a 111/86. sz., Delauche kontra Bizottság ügyben 1987. december 16-án hozott ítélet [EBHT 1987., 5345. o.] 24. pontját, a C-82/98. P. sz., Kögler kontra Bíróság ügyben 2000. május 25-én hozott ítélet [EBHT 2000., I-3855. o.] 33. pontját, valamint a C-182/03. és C-217/03. sz., Belgium és Forum 187 kontra Bizottság egyesített ügyekben 2006. június 22-én hozott ítélet [EBHT 2006., I-5479. o.] 147. pontját). Az ígéreteknek egyebekben összhangban kell állniuk a hatályos jogszabályokkal (e tekintetben lásd a 228/84. sz., Pauvert kontra Számvevőszék ügyben 1985. június 20-án hozott ítélet [EBHT 1985., 1969. o.] 14. és 15. pontját, valamint a 162/84. sz., Vlachou kontra Számvevőszék ügyben 1986. február 6-án hozott ítélet [EBHT 1986., 481. o.] 6. pontját).

34 Emlékeztetni kell arra, hogy bár az Elsőfokú Bíróság a megtámadott ítélet 33. és 34. pontjában helyesen emlékeztetett erre az ítélkezési gyakorlatra, a jelen esetben tévesen alkalmazta az abban foglalt szempontokat.

35 Különösen meg kell állapítani, hogy az említett ítéletből következően Georgios Karatzoglou-nak nem tettek semmilyen „konkrét ígéretet", amely alapján munkaszerződésének időtartamával kapcsolatban bármiféle jogos bizalma keletkezhetett volna.

36 Az Elsőfokú Bíróság a megtámadott ítélet 36. pontjában kifejtette, hogy „az eredeti szerződésnek a módosítással megváltoztatott 4. cikke [...] kétértelmű helyzetet teremtett a szerződés tartalmát illetően". A megtámadott ítélet 37. pontjában az Elsőfokú Bíróság kifejtette, hogy „a 4. cikk második alpontjának hozzáadása nélkül az EAR-nek vitathatatlanul jogában állt volna [Georgios Karatzoglou] szerződés[é]nek az egyéb alkalmazottak alkalmazási feltételei 47–50. cikkében felsorolt okokból – az e cikkekben foglalt feltételek tiszteletben tartásával – történő felmondása, mint azt az eredeti szerződés 5. cikkének b) pontja is előírta. A 4. cikk második alpontjának hozzáadása azonban azt a benyomást kelthette [az érintettben], hogy az EAR arra az esetre korlátozta a szerződés felmondására vonatkozó jogát, ha létszámleépítésre vagy az EAR működésének – megbízásának letelte előtt történő – megszüntetésére kerül sor."

37 A fenti megállapításokból kitűnik, hogy az Elsőfokú Bíróság maga is elismerte, hogy Georgios Karatzoglou szerződéses helyzete mindenképpen bizonytalan volt.

38 Ellentétben az Elsőfokú Bíróság által a megtámadott ítélet 38–40. pontjában kifejtettekkel, ez a kétértelműség nem képezhette „konkrét ígéretek" alapját. Valójában a szerződés új 4. cikkét akár a Georgios Karatzoglou, akár az EAR által kifejtettek szerint is lehetett értelmezni (lásd e tekintetben a fent hivatkozott Kögler kontra Bíróság ügyben hozott ítélet 34. pontját).

39 Egyebekben meg kell állapítani, hogy hogy a megtámadott ítélet nem említ semmi egyéb tényt, amely Georgios Karatzoglou-ban várakozást kelthetett volna szerződése időtartamával kapcsolatban. Az Elsőfokú Bíróság azon megállapítása ugyanis, amely szerint létezik ilyen ígéret, kizárólag Georgios Karatzoglou – eredeti szerződése 4. cikkének módosításából eredő – szerződéses helyzetén alapul.

40 Máskülönben e tekintetben nem lehetséges az Elsőfokú Bíróság által a megtámadott ítélet 39. pontjában említett azon elvre hivatkozni, amelynek értelmében a munkaszerződésben részes gyengébb fél elvárhatja, hogy a szerződés pontatlan rendelkezéseit számára kedvező módon értelmezzék.

41 Elegendő azt megállapítani, hogy az, hogy Georgios Karatzoglou-t a szerződésben részes gyengébb félnek lehet tekinteni, még semmilyen jelentőséggel nem bír arra a megállapításra nézve, hogy jelen esetben a közösségi közigazgatási szerv neki nem tett konkrét ígéretet. Georgios Karatzoglou-nak munkáltatójával szembeni szerződéses helyzetével kapcsolatos megfontolások nem pótolhatják a jogos bizalom fennállásának megállapításához szükséges valamely feltétel hiányát.

42 Mindebből következően nem teljesültek azok a feltételek, amelyek szükségesek ahhoz, hogy megállapítható legyen a jogos bizalom védelme elvének megsértése.

43 Mindezek alapján az Elsőfokú Bíróság tévesen alkalmazta a jogot, amikor kimondta, hogy a megtámadott határozat sértette Georgios Karatzoglou arra vonatkozó jogos bizalmát, hogy szerződése csak jelentős létszámleépítés vagy az EAR – megbízásának lejárta előtt történő – megszüntetése esetén mondható fel.

44 A fenti megállapítások összességére tekintettel a fellebbezés második jogalapját el kell fogadni.

45 Következésképpen a megtámadott ítéletet – anélkül, hogy a fellebbezés alátámasztására előadott többi kifogást meg kellene vizsgálni – hatályon kívül kell helyezni.

Az ügynek az Elsőfokú Bírósághoz történő visszautalásáról

46 A Bíróság alapokmánya 61. cikkének első bekezdése értelmében az Elsőfokú Bíróság határozatának hatályon kívül helyezése esetén, ha a per állása megengedi, az ügyet maga a Bíróság is érdemben eldöntheti, illetve határozathozatalra visszautalhatja az Elsőfokú Bírósághoz.

47 Mivel az Elsőfokú Bíróság a Georgios Karatzoglou által előadott öt jogalapból csak egyet vizsgált meg, a Bíróság úgy véli, hogy nincs lehetősége az ügy elbírálására. Következésképpen az ügyet vissza kell utalni az Elsőfokú Bírósághoz, hogy az érdekelt félnek a megtámadott határozat megsemmisítése iránti kérelméről hozzon határozatot, a költségekről pedig később kell határozni.

A fenti indokok alapján, a Bíróság (első tanács) a következőképpen határozott:

1) A Bíróság az Elsőfokú Bíróság T-471/04. sz., Karatzoglou kontra EAR ügyben 2006. február 23-án hozott ítéletét hatályon kívül helyezi.

2) A Bíróság az ügyet visszautalja az Európai Közösségek Elsőfokú Bíróságához, hogy az hozzon határozatot Georgios Karatzoglou-nak az Európai Újjáépítési Ügynökség által hozott, munkaszerződése felmondásáról szóló, 2004. február 26-i határozat megsemmisítése iránti kérelméről.

3) A Bíróság a költségekről jelenleg nem határoz.

Aláírások